

Kyrkligt MAGASIN

ETT MAGASIN OM TRO OCH LIV FRÅN ROSLAGENS ÖSTRA PASTORAT

NR. 02 2025

80 konserter i sommar!

"Tryggheten i att kunna blicka tillbaka
på något som varit betydelsefullt blir allt
viktigare i dagens oroliga tider"

Britt-Marie Tegenborg, kyrkvård, om kyrkans kulturarv

VANDRINGAR
OCH RETREATER

ENGAGEMANG
OCH GEMENSKAP

KONFIRMATION – ETT
MINNE FÖR LIVET

Svenska
kyrkan

Roslagens
östra pastorat

KYRKOVAL

Kyrkovalet äger rum 8–21 september 2025. Då kan du som är medlem i Svenska kyrkan och har fyllt 16 år vara med och påverka kyrkans arbete genom att rösta. Läs mer på svenskakyrkan.se/kyrkoval.

Visste du att

du kan ta del av inspelade andakter från våra kyrkor i Roslagens östra pastorat via webben? Där hittar du andakter i årstidernas alla färger.

Foto: Magnus Aronson

Pilgrim Roslagen

Är du intresserad av att pilgrimsvandra? Eller söker du en möjlighet till vila och återhämtning, så som en retreat? Pilgrim Roslagen anordnar vandringar och retreatar – både i egen regi och i samverkan med andra. Alla är välkomna att delta!

Aktuella vandringar hittar du på svenskakyrkan.se/roslagens-ostra-pastorat/pilgrimroslagen

Foto: Magnus Aronson

Tack för att du finns!

Tack vare dig som medlem i Svenska kyrkan gör vi skillnad. Som i vilken hjälporganisation som helst ges möjlighet att göra skillnad. Tillsammans gör vi Roslagens östra pastorat och världen till en lite bättre plats. Läs mer på svenskakyrkan.se/roslagens-ostra-pastorat/tack-for-att-du-finns

Foto: Pernilla Sjöholm

Poddtips!

Nya podden *Av jord kommen* utforskar andlig hållbarhet ur olika perspektiv. I podden möts teologisk reflektion och existentiella frågor i samtal mellan teologiprofessor Petra Carlsson Redell, prästen Claes Hedström och inbjudna gäster. Lyssna på svenskakyrkan.se/av-jord-kommen

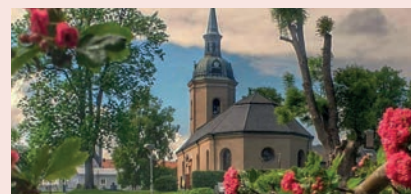

Foto: Lena Tackman

Allt som händer

Varje fredag uppdaterar vi veckans andakter, gudstjänster och konserter på webben. Där ser du även vilka tider kyrkorna är öppna. Läs mer på svenskakyrkan.se/roslagens-ostra-pastorat

INNEHÅLL

- 02 Här och där
- 03 Musik i sommar
- 04 Klockstapel med utsikt
- 05 Kyrkbåten i Länna
- 06 Gemenskap, tro och äventyr för livet
- 08 Ledare

ANSVARIG UTGIVARE: Lars Viper
FOTO FRAM: Arne Hyckenberg, Anett Olsson
BAKSIDA: Magnus Aronsson
FORM: September
TRYCKERI: Typografiska
UPPLAGA: 4500

Roslagens östra pastorat,
Box 15, 761 21 Norrtälje
0176-799 00
rop.pastorat@svenskakyrkan.se
svenskakyrkan.se/roslagensostrapastorat

Sommarmusik i Roslagens kyrkor

I sommar fylls kyrkorna i Roslagens östra pastorat av liv och musik. Från Singö i norr till Blidö i söder erbjuder pastoratets tio församlingar 80 gratis konserter i genrer som sträcker sig från folkmusik och jazz till schlagers och klassiskt. Här kan både lokalbor, sommargäster och turister njuta av unika musikupplevelser i vackra kyrkorum.

TEXT: Emelie Simmons FOTO: Arne Hyckenberg

Anna Nordahl är musiker i Rådmansö församling. Hon planerar konserterna tillsammans med sina musikkollegor i pastoratet.

Från början av juni till slutet av augusti bjuder pastoratets kyrkor på 80 konserter i olika musikgenrer – från folkmusik och jazz till schlagers och klassiska toner. Under sommaren fylls kyrkorna av liv och musik som lockar både lokalbor och besökare, och skapar unika upplevelser i vackra kyrkorum. Men hur planerar musikerna egentligen sommarens program för att det ska passa turister, sommargäster och lokalbor?

– Vi gör nog lite olika, berättar Anna Nordahl. Vi får otroligt många mejl från artister som vill spela, ofta redan strax efter jul. Då gäller det att sälla och lyssna noggrant på vad som kan passa in. Sedan är det också alltid en kostnadsfråga. Ibland har vi

någon återkommande artist som vi bokar varje år, av olika anledningar.

När det gäller vilka konserter som lockar mest publik är svaret inte enkelt.

”Musik väcker många känslor och kyrkorummets atmosfär förstärker upplevelsen”

– Den där nyckeln till framgång har jag aldrig lyckats hitta! Vi annonserar ungefär lika mycket för alla konserter och har liknande artister, men publikutfallet kan skilja sig mycket. Förra sommaren var vi förvånade på Rådmansö kyrka, där vi hade i princip fullsatt kyrka på alla våra ”Musik i sommarkvällar” utan att ha gjort något särskilt extra.

Vad tror du ligger bakom det?

– Sommarboende spelar stor roll hos oss. De är intresserade av att komma och uppskattar konserterna. Men jag tror också

att folk generellt har fått upp ögonen för hur fina musikupplevelser kyrkorna kan erbjuda.

Varför satsar kyrkan så mycket på sommarmusik?

– Musik är ett av de enklaste och mest effektiva sätten att få fler att upptäcka kyrkan. Musik väcker många känslor, ofta under samma konsert, och kyrkorummets atmosfär förstärker upplevelsen. Vi får dessutom nästan bara positiva kommentarer från besökarna, avslutar Anna.

Något för alla

Folkmusik, jazz och klassiska toner. Datum och tider för sommarmusiken hittar du här: svenskakyrkan.se/roslagensostrapastorat

Vidunderlig utsikt

TEXT: Emelie Simmons FOTO: Rachel Pettersson, Lars Lindgren

Utsikten från Lohärads klockstapel är ofta överraskande för nya besökare.

I över 800 år har Lohärads kyrka varit en fast punkt där bygdens historia, tro och gemenskap möts. För Hans Augustinsson, vars familj varit engagerad i kyrkan i fem generationer, är banden starka.

– Det handlar om att ta ansvar för sin bygd. Kyrkan har stått här i 800 år. Nu är det vår tur, säger han.

I Lohärad har kyrkan alltid varit en självklar del för bygden. För Hans Augustinsson, som vuxit upp här, är kopplingen stark – inte bara för honom själv, utan genom hela släkten. I fem generationer har familjen bott i bygden, och engagemanget i kyrkan har gått i arv.

– Min farfar var kyrkvärd och ordförande i kyrkostämman och ledamot av kyrkorådet., berättar Hans. Det var så jag själv kom in i det. Jag minns att jag som barn satt i samma bänk som farmor. Man blev liksom en del av det utan att ens tänka på det.

Hans Augustinsson

Lohärads kyrka är från 1200-talet och har genom åren varit både andlig mittpunkt och praktisk samlingsplats i bygden.

Altaret är något alldeles särskilt. Det bär på en historia om återbruk och generositet – delar av altaruppsatsen kommer nämligen från en paradsäng som skänktes av Kristineholms gård på 1700-talet, under en tid av ekonomisk knapphet.

– De kärva tiderna löste man med det man hade. Amörinerna från sänggaveln blev sakrala figurer runt altaret. Det säger något om både kreativitet och tro, säger Hans.

För honom är kyrkan inte bara en byggnad – det är ett ansvar. Ett band bakåt i tiden, men också framåt. Familjens gravar finns kvar, sju stycken av totalt nio har nyligen fått förnyad gravrätt.

– De där gravarna... det är inte bara stenar. Det är berättelser, rötter, ett kulturarv.

Men det väcker också tankar: vad händer sen? Vem tar över ansvaret?, fortsätter han.

Bygden är livaktig och föreningsrik. Lohäradsdagen, som infaller varje år den första lördagen i juli, är ett samarbete mellan församlingen, hembygdsföreningen, idrottsföreningen, bygdegårdsföreningen och andra lokala krafter. Då öppnas kyrkan upp för allmänheten, och folk får chans att upptäcka och återknyta till platsen. Klockstapeln lockar alltid många – inte minst för utsikten.

– Man hör kyrkklockorna nästan fem kilometer när de ringer, säger Hans.

Hans tror att nyckeln är att se kyrkan som ett nav, en samlingspunkt – och en trygghet i en föränderlig tid.

– Det handlar om att ta ansvar för sin bygd. Kyrkan har stått här i 800 år. Nu är det vår tur att ta hand om den, avslutar han.

Länna kyrka

Länna kyrka är inte bara en historisk plats med anor från 1300-talet – den är också en levande mötesplats för både lokalbor och besökare. Varje sommar fylls kyrkan och dess omgivning av liv och rörelse under den uppskattade Länna kyrkvecka.

TEXT: Emelie Simmons FOTO: Evelina Rodensjö

En av veckans största attraktioner är den gamla kyrkbåten, som under sommaren roddas av engagerade ideella krafter.

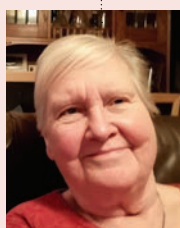
Båten, som är över 40 år gammal, används vid bröllop, pilgrimsrodd och andra evenemang som binder samman människor över generationer.

– Det är ett fantastiskt arbete som görs av våra ideella roddare. Kyrkbåten är ett sätt att bevara en viktig del av vår kultur och samtidigt skapa glädje för äldre och andra i bygden, berättar Britt-Marie Tegenborg, kyrkvärd i Länna kyrka.

Under Länna kyrkvecka erbjuds ett brett program med något för alla – visning av kyrksilver och historiska kläder, barnaktivi-

teter, konserter med inbjudna musiker.

Ett uppskattat inslag för barnen är de fantasifulla kyrkmöss som är skapade av konstnären Kerstin Nielsen. Dessa små figurer gömmer sig runt om i kyrkan och skapar en lekfull och spännande upplevelse för de yngre besökarna.

Britt-Marie Tegenborg

En magisk höjdpunkt är kyrkrodden över sjön, som avslutas med en friluftsgudstjänst vid bryggan.

– Kyrkbåten smyger över vattnet och vi har en sångare som kular och en annan som svarar från land. Det är fantastiskt att se hur många som kommer tillbaka år efter år. Den berikar hela bygden, säger Britt-Marie.

Kyrkan i Länna är känd för sin vackra predikstol, vapensköldar och många historiska inventarier, där flera är gåvor från

närliggande Penningby slott. Turister och hemvändare stannar ofta till för att njuta av kyrkans atmosfär och för att dela minnen.

– Vi får ofta besök av människor som berättar om sina släktingar och historiska kopplingar till kyrkan. Det är alltid roligt att visa upp vår kyrka och berätta dess historia, säger Britt-Marie, som även engagerar sig i Länna församlingsråd.

Utöver det rika kulturarvet används kyrkan flitigt för musik- inspelningar tack vare sin fina akustik, och Länna kyrkokör håller liv i musiktraditionen.

– Kulturarvet och tryggheten i att kunna blicka tillbaka på något som alltid funnits och varit betydelsefullt för människor blir allt viktigare i dagens oroliga tider. Det är då vi kan hitta en känsla av trygghet, både i glädje och i sorg, avslutar Britt-Marie.

Vacker utsikt eller ny insikt?

Oavsett vad du letar efter, finns chans att hitta det i någon av Roslagens östra pastorats kyrkor. Upplev konst och musik. Stanna upp och tänd ett ljus. Prata med någon, kanske över en kopp kaffe. Läs mer om kyrkorna på svenskakyrkan.se/roslagensostrapastorat

Att konfirmera sig kan bli ett minne för livet. Det vet Noemi Ojeda och Atle Melin, som båda konfirmerade sig förra året och nu är ungdomsledare för årets konfirmander. Här berättar de om dop, mobilfritt lägerliv, nattvard bland raukarna – och varför de ville fortsätta som ledare efteråt.

Gemenskap, tro och äventyr för livet

TEXT: Emelie Simmons FOTO: Arkiv, Emelie Simmons

Noemi Ojeda, 15 år, hade precis gått ut åttan när hon bestämde sig för att konfirmera sig. Några av hennes kompisar i klassen skulle göra det, och hon tyckte att det lät spännande.

– Jag var väldigt nyfiken på att vara konfirmand. Jag anmälde mig till Gotlandsgruppen, och vi träffades många gånger under året. Det blev en fin gemenskap, säger hon.

Under konfirmandlägret fick Noemi chansen att döpas eftersom hon ville konfirmera sig.

– Vi var sju ungdomar som stod vid Blå Lagunen, redo att döpas. Det var kallt i

vattnet, typ 16–17 grader, men det kändes helt rätt. Efteråt fick vi filter och värme oss, och sen hade vi dopkalas tillsammans. Det var en väldigt fin stund.

Bland höjdpunkterna från lägret nämner hon frälsarkransvandringen och lekarna.

”Jag var väldigt nyfiken på att vara konfirmand”

– Vi badade, lekte och hade roligt varje dag. Det skapade en jättebra gemenskap.

Atle Melin, 15 år, hade också precis gått ut åttan när han konfirmerade sig. Han var ganska säker från början på att han ville konfirmera sig.

– Båtresan över till Gotland var spännande, och det mest oväntade var att lägret var mobilfritt. Första dagen var det lite jobbigt, men sen blev det rätt skönt. Man kunde ändå ringa hem på kvällen, och det blev enklare att umgås när inte alla satt med telefonen.

Han minns särskilt lekarna, baden och de små busen mot ledarna – sånt som skapar skratt och gemenskap.

Efter sommaren fick både han och Noemi frågan om de ville gå ledarutbildning.

– Vi sa ja. Under hösten har vi träffats tio gånger. Vi har lärt oss hur man bygger trygghet i gruppen, hur man ser alla och

hur man får en bra stämning i gruppen, säger Atle.

Moa Bodin, präst och ansvarig för konfirmandlägret, lyfter ungdomsledarnas förmåga att få med sig andra.

En särskilt stark upplevelse för gruppen var gudstjänsten vid raukarna. Då firades nattvard tillsammans under bar himmel.

– Det var en väldigt vacker stund, berättar Moa.

Senare under konfirmandtiden fick Atle själv vara med och dela ut nattvarden i kyrkan – något han minns som både nervöst och fint.

På lägret var det många aktiviteter: lekar, bad, burken, fotboll, kubb, teater och olika samarbetsövningar – som när man skulle transportera vatten mellan hinkar med trasiga kåsor.

En tradition som alla minns är komplimangkuvertet.

– Alla skriver en komplimang till alla andra. I slutet får man sitt kuvert – fullt med fina ord från hela gruppen. Det betyder jättemycket, säger Moa.

Noemi berättar om en uppskattad roll för ungdomsledarna som de har på alla läger: dagens utter.

– Det är den som håller koll på schemat för dagen. Då vet alla vem man kan fråga om vad som händer, säger Noemi.

– Det är bra, för alla vågar inte alltid fråga ledare eller präster, fyller Moa i.

– Varje dag avslutades också med dagens hiss, dagens diss – och dagens traktor – där gruppen fick reflektera över vad som varit bra, mindre bra och kanske lite knasigt under dagen.

Nu väntar ett nytt konfirmandläger om några veckor – den här gången till västkusten.

– Jag ser så mycket fram emot att få vara med igen, säger Noemi.

Konfirmation är på riktigt!

Konfirmation handlar om det vi inte pratar om så ofta i andra sammanhang. Konfirmation handlar om livet, om det som är äkta, om liv, död, glädje, tro, sorg och hopp. Om det omöjliga som blir möjligt – om det är på riktigt!

Läs mer på
[svenskakyrkan.se/
roslagensotra-
pastorat](https://svenskakyrkan.se/roslagensotra-pastorat)

Himmelska *klanger*

Den kristna tron och musiken har gått hand i hand från tidig tid. Det kristna budskapet kan fullt ut inte förstås utan musik. Musiken har alltid varit en del av kyrkans bekänneelse.

Men ibland kanske det varit mer en hatkärlek, än ett tydligt samförstånd. Många är de diskussioner som handlat om huruvida musiken förvanskade trosbudskapet eller ej.

Mellan enskilda prästmän och spelmän har det funnits genom århundradena en spänning.

Å ena sidan var fiolen det enda sättet att få psalmsången att ljuda i kyrkor utan orgel. Å andra sidan var den bohemiske spelmannen och hans instrument ett tacksamt exempel på mänskligt fördärv för prästerna.

Vi glömmer så lätt bort det intima förhållande som måste ha funnits mellan kyrkans musik och den folkliga visan och musiken!

Här i vårt pastorat fick människorna höra gregoriansk korsång i de medeltida kyrkorummen för första gången för mer än 900 år sedan.

Koret i Roslagsbro kyrka till exempel byggdes för att bättre fungera för korsång. Franciskanerbröderna på medeltiden på väg till Gråbrödraklostret i Stockholm stannade vid Vätö kyrka och sjöng sin bön.

Vilken upplevelse för människorna som bodde i kyrkornas närhet!

En ännu större upplevelse, och musikalisk sensation, måste de orglarna varit, när de kom under 1700-talet och framåt. Marscher och fugor ljud. Ett flöde av toner, som måste ha inspirerat, var fött. En trolig

inspirationskälla till spelmännens drillar och melodier. Man sökte med sina instrument återge den mäktiga musiken i kyrkan.

Numera råder en kreativ och ömsesidig förståelse mellan folkmusik och kyrkomusik. Vi förknippar också sommaren med just denna musikform.

Diktaren Dan Andersson har skrivit:

*Aldrig hörda höga sånger
likt fiolers ekon sjunga
under valv där evigt unga
barn av saligheten bo.*

För Dan Andersson var tonen eller tonerna, sångerna och fiolerna något som återgav himmelska klanger. Så fanns det för Dan i den enkla spelmannens musik ett evigt gudomligt tilltal.

I sommar har vi många musikgudstjänster runt om i pastoratet, liksom andakter och gudstjänster. Sommaren är till för upptäcktsfärder på vattnet och på land.

Ta dig tid att upptäcka musiken, rummen (kyrkorna) och vårt gudstjänstliv här i Roslagen.

Välkommen!

Lars Viper, kyrkoherde

